

Odd Harald Hauge

I tyvenes tid

roman

KAGGE
FORLAG

© 2009 Kagge Forlag AS

Omslagsdesign: Svovel

Omslagsillustrasjon:

Sats/layout: akzidenzDTP, Dag Brekke

Papir: Munken print cream 90 g

Boka er satt med Book Antiqua 11,5/15

Trykk og innbinding: Valdres Trykkeri

ISBN: 978-82-489-0905-7

Kagge Forlag AS

Stortingsg. 30

0161 Oslo

www.kagge.no

Det finnes hendelser som brått forandrer livet, hvor de involverte umiddelbart og instinktivt forstår at det ikke finnes noen vei tilbake til før. Og så finnes det hendelser som forandrer livet uten at noen skjønner det. Ikke der og da. Ikke før det hele er over.

Rare Earth Elements

ANDERS ALME SATT med stolen vippet tilbake og begge beina på den lave vinduskarmen der han studerte havnebassenget med kikkert. Sjøen mellom Aker Brygge og Akershus festning glitret i vårsolen. Mars var for tidlig for båtliv, likevel satte en båt seil rett utenfor restaurant Solsiden, som ennå ikke hadde åpnet for sesongen.

Båten var årsaken til at Anders Alme hadde funnet fram kikkerten fra hyllen bak seg. I vinterhalvåret lå den stort sett urørt, om sommeren elsket han å studere båter og folk i havnebassenget. Han hadde brukt over 18 000 kroner på sin nye Zeiss Victory FL, laget i det gamle DDR, sannsynligvis verdens beste kikkert. Den forstørret 10 ganger, så han hadde ingen vansker med å se alle detaljer på båten, selv om den var tre hundre meter unna.

Han kastet et blick på de to 26 tommers LG flatskjermerne på pulten foran seg. Alle tall som burde være

grønne, var fortsatt grønne. De få røde druknet i et hav av grønt. Det var alt hjernen trengte for å registrere at aksjemarkedet fortsatt var på vei opp. Han konsentrerte seg om båten igjen. Flagget var fransk, men båten tysk, han gjenkjente den som en Bavaria 43 med den litt harry typebetegnelsen Cruiser. Han visste godt at Bavaria var den første båtprodusenten som bygget båter etter de samme prinsipper som bilfabrikkene, standardisert masseproduksjon som ga topp kvalitet til lav pris. Ikke håndverk, akkurat, men prisene gjorde at de snart tok over hele markedet.

Han var ferdig med båten og lot kikkerten sveipe over mot Nesoddfergen. Et glimt av noe festet seg på netthinnen da kikkerten gled over den solglitrende overflaten. Var det en sel? Eller delfin? Ikke umulig, selv i Oslo havnebasseng. Han fant det ikke igjen, men ga seg ikke. Brukte god tid og studerte overflaten, det kunne dukke opp igjen. Da så han det, noe gråsort og hvitt, det fløt tungt i vannet. Han økte forstørrelsen til det maksimale, og hadde vansker med å finne tilbake til punktet.

Da han fant det, begynte hendene å skjelve. Det var uten tvil et menneske, og nesten like sikkert en mann i dress. Anders Alme kalte seg aksjemegler, og en aksjemegler visste hvordan menn i dress så ut, selv om de fløt i havnebassenget med ansiktet ned.

Han slapp kikkerten med et dunk på den skinnende kontorpulten og plukket opp en av sine to mobiltelefoner. Han hadde aldri ringt et nødnummer før, og oppdaget til sin forbauselse at han ikke kunne nummeret til politiet. Han tastet 110. Det var brannvesenet. Idet han oppgav navn og telefonnummer, slo det ham at

det ikke lenger hastet for mannen i havnebassenget. Han ble satt over til politiet, og forklarte med rolig stemme hvem han var, hva han kunne se, og hvor han kunne se det. Stemmen i andre enden, en sørlending, var påfallende treg, særlig til å ha nødsamtaler som yrke. Etterpå sjekket Anders Alme mobilen og så at det tross alt ikke tok mer enn 1 minutt og 16 sekunder, brannvesenet inkludert.

Deretter tok han tiden til politiet kom. Over åtte minutter tok det før en politibil stoppet på kaien, på feil sted, mumlet han for seg selv, og politimannen i passasjeretsetet gikk ut og kikket utover havnebassenget. Han hadde ingen Zeiss, og satte seg inn igjen. Bilen kjørte langsomt langs kaikanten. Anders Alme fulgte den i kikkerten, han kunne se at begge mennene i politibilen kikket utover og pekte. De pekte feil vei, konstaterte han, og lurte på hva de hadde tenkt å gjøre dersom de fant mannen.

Mens han ergret seg, kom en politibåt fossende utenfra. De hadde vel ikke mannskaper stand by i mars, så ti minutter var antakelig raskt, kalkulerte han. De fant mannen nesten med det samme, og fikk ham opp i båten bortvendt fra en gruppe skuelystne som hadde samlet seg på kaien. Det var naturligvis selvforsterkende, Anders kjente ingen som ville gått forbi en blinkende politibil uten å stoppe.

Da politiet hadde dratt med sin fangst – en mann i dress, slik han straks hadde sett – følte han en viss uro i kroppen, en rastløshet. Han hadde funnet mannen, meldt ifra, men så ble han en passiv tilskuer uten noen rolle. Han sjekket alle nettavisene for å se om de hadde fanget det opp, men ingenting. Ganske logisk, det var

bare ti minutter siden og det var neppe en nyhet av nasjonal interesse at man fant et lik i havnebassenget. Det var faktisk ganske vanlig i Oslo, hadde han lest et sted.

Resepsjonisten banket forsiktig på døren, åpnet den og meldte om besøk. Det var ergerlig å bli forstyrret og dobbelt ergerlig at det var fem minutter før tiden. Avtalen var tolv, og Anders Alme hatet det når noen kom før tiden. Bønder! Det var respektløst å komme fem minutter for sent også, men for tidlig tok kaka.

Anders Alme hadde ikke blitt firmaets største kundemagnet ved å demonstrere sin irritasjon, eller ved å la gjestene vente de ekstra minuttene. Han tok på seg dressjakken og sitt bredeste smil, og gikk mot de to besøkende med utstrakt hånd. Anders Alme var så vidt over 180 cm, og burde maksimalt veid 80 kilo. Dessverre viste vekten 97, og var jevnt stigende. Han hadde vært usedvanlig pen for noen år siden, med en perfekt tannrekke, lyseblå øyne og blondt, halvkrøllete hår. Men 38 år i turbofart hadde satt spor. Dobbelthaken kunne ikke lenger fornektes, håret var blitt faretruende tynt, og selv en Armani-dress kunne ikke skjule sytten kilo overvekt. Smilet og glimtet i øynene fascinerte likevel de fleste.

Anders Alme var i praksis nestleder i Barentz Securities, et av landets ledende aksjemeglerfirmaer. Han påpekte alltid at de var desidert ledende på visse utvalgte områder, slik som oljebransjen offshore, oljeservice, rigg og shipping. Det var bransjer hvor Norge var langt fremme internasjonalt, hvilket gjorde det mulig for et lite firma i en finansiell utpost å hevde seg blant de virkelig store. Selv ikke Wall Street-giganter som

Morgan Stanley og Goldman Sachs kunne mer om rigggmarkedet enn de beste analytikerhodene i Barentz.

Denne posisjonen ga en ufattelig pengestrøm, de siste årene hadde vært komisk gode. Drøye hundre ansatte klarte en omsetning på over to milliarder kroner, og nesten alt var overskudd til fordeling på de fleste ansatte. Firmaet hadde vokst jevnt gjennom snart tjue år, grunnleggeren Fred Barentz hadde lagt sten på sten, alltid vært dyktig og diskret, aldri en skandale. Avisene hadde kun et gammelt arkivbilde av Fred Barentz, på vei inn til sentralbanksjefens årlige middag i 1993. Siden hadde han takket nei til den middagen, mest for å unngå oppmerksomhet, trodde Anders. Intervjuer ga han aldri, og selv om han opptrådte høflig og tilsynelatende imøtekommende overfor enhver journalist, så fikk de i praksis aldri et svar som kunne brukes til noe som helst. Fred Barentz var rett mann i rett bransje, Anders Alme hadde aldri sagt et vondt ord om sjefen sin.

Derimot kunne han si mange og vonde ord om de fleste av de øvrige døgeniktene som hadde vært med Barentz fra starten. De hadde muligens vært arbeidssomme og skjerpet de første årene, men det var mange biffer og utallige rødvinflasker siden. I motsetning til Barentz hadde de blitt mette av suksessen og pengene, men ikke så mette at de sluttet. De tviholdt på sitt kontor og sine eierandeler, som ga dem uanstendige inntekter hvert eneste år. I fjor kunne den grå musen Inge Breisten motta *hundre og tjue millioner* kroner for sin eierandel, med bare 28 prosent skatt, og han var knapt verd fastlønnen på 350 000 kroner, mente Anders Alme.

Breisten og tre av de øvrige medgründerne var en nesten daglig kilde til irritasjon for en mann som var et oppkomme av oppfinnsomhet, innsats og positiv ånd. Det var han som måtte håndtere henvendelser fra potensielle klienter, ikke Inge Breisten. Nå sto han der en mandag formiddag i mars med sitt bredeste smil og uten den fjerneste anelse om hvilket ærend hans to gjester hadde.

Det demret så vidt da han hilste, det var de to islendingene som hans nære journalistvenn Lars Lande hadde sendt til ham. Anders husket at Lars nylig hadde vært på en journalistkonferanse på Island, og slik Anders kjente ham, hadde han sikkert viftet litt med sine gode bekjentskaper i norsk finans overfor islandske kolleger, særlig da han kom godt nedi den tredje vinflasken. Da Lars var hjemme igjen, ble han i alle fall oppringt av noen andre islendinger, bekjente av hans journalistvenner, som ba ham anbefale Norges beste meglerfirma. Lars hadde selvfølgelig sendt dem til Anders Alme.

Anders geleidet dem inn på et av firmaets minste møterom. Det hadde ikke havutsikt, i stedet vendte rommet inn mot de usjarmerende kontorblokkene i Vika, men som alle møterom var det til enhver tid utstyrt med mineralvann, kaffe, kopper og glass, slik at det alltid så forberedt ut. Det var en del av den pakken som kundene betalte sine latterlig høye honorarer for.

Han registrerte at han nærmest ubevisst hadde valgt et møterom som nesten utelukkende ble brukt til interne møter, ikke til innbringende klienter. Hans indre hadde styrt; forventningene til møtet var ikke store, han gjorde det av ren høflighet.

Utover at de var islendinger visste han faktisk ingenting. De skjøv hvert sitt visittkort tvers over bordet, Karl Sigurdsson og Veigar Björnsson, begge fra Greenland Minerals. Det var ikke lenger en sjeldenhet å treffe islendinger i finansverdenen, de første årene etter tusenårsskiftet hadde Island tilsynelatende opplevd et finansielt underverk. Ut av ingenting hadde de skapt store finanskonglomerater som ingen riktig forstod hvordan var finansiert, inntil det faktisk viste seg å være korthus som kollapset ved det minste vindpust.

Anders studerte dem mens de pakket ut laptopene og gjorde klar sin obligatoriske power point-presentasjon. Ingen gikk lenger noe sted uten en power point-presentasjon. De mest avanserte hadde den bare på en minnepinne, og forventet at en passende pc og prosjektor sto klare der de kom; de mindre avanserte hadde med alt selv, også prosjektor.

Disse karene var definitivt av sistnevnte kategori. De fomlet med kabler og tilkoblinger og dultet stadig borti hverandre mens de rigget seg til. Dressene var heller ikke av smarteste snitt, den ene hadde til og med latt merkelappen stå igjen nederst på venstre jakkeerme. Dette er ikke de skarpeste knivene i skuffen, slo Anders fast for seg selv mens de tumlet rundt. De var påfallende like i kroppsbygning, litt over middels høye, kraftige og med en litt blek, men værbittd hud, som man venter av islendinger. Dessuten var begge helt snauklipte og lignet mest av alt engelske fotballhooligans som hadde fått på seg en dress for anledningen. I sitt stille sinn døpte han dem straks «Fleinur» og «Skallur».

Veigar Björnsson førte ordet da de endelig var ferdige, på uklanderlig engelsk, det skulle han ha. Han gikk rett på sak; de representerte selskapet Greenland Minerals, som trengte penger til et mineralprosjekt på Grønland. Anders avbrøt ham umiddelbart.

- Unnskyld. Siden jeg ikke har sett noen av dere tidligere, eller for den saks skyld hørt om dere eller selskapet, finner jeg det nødvendig at dere først presenterer dere.

Björnsson unnskyldte seg. Han var ingeniørutdannet fra Manchester, derav hans perfekte engelsk, han var 38 år og hadde tilbrakt det meste av sitt yrkesliv i gruveindustrien, først i mindre kanadiske selskaper, deretter i den australske kjempen Rio Tinto Zinc, før han vendte tilbake til Island for tre år siden og ble involvert i Greenland Minerals.

Den 40-årige Karl - eller «Kalle» som han insisterte på - Sigurdsson var utdannet geolog fra Island, et mekka for geologer. Han hadde jobbet på Island i alle år, og snakket engelsk med den typiske nordiske aksenten. Han hadde lenge interessert seg for geologien på Grønland, og var initiativtager til Greenland Minerals.

Det var Anders Almes tur til å kjøre gjennom presentasjonen av Barentz Securities. Han visste at den funket, selv i det store utland ble man rimelig imponert over inntjeningen. Og finans er bransjen hvor man heiser flagget helt til topps, det legges ikke skjul på at overskuddet er oppsiktsvekkende stort, selv om alle skjønner at det er betalt av klientene. Innenfor finans vil alle gjøre forretninger med en suksess, ingen

vil gjøre forretninger med en «nobody». Og det eneste mål på suksess innenfor finans er penger.

Anders Alme hadde aldri mistet en potensiell klient når vedkommende først var innenfor resepsjonen, i så fall hadde han fortrenget det. Det var mer et spørsmål om hvorvidt Barentz Securities ønsket kunden. Oppdragene sto i kø, og det var helt uaktuelt å gjøre et oppdrag som ga mindre enn 10 millioner kroner i honorar. Meglerfirmaet tok fire til fem prosent av beløpet de skaffet kunden, hvilket betød at det måtte være minst 200 millioner de skulle hente inn fra investorene. Ofte var det en milliard eller mer, og da dro honoraret seg opp i 40–50 millioner kroner.

Anders Alme betvilte sterkt at Björnsson og Sigurdsson ville synes på Barentz-radaren, så han gled over i en tilsynelatende lyttemodus da de begynte sin gjennomgang. Presentasjonen ville han få kopi av etterpå, så det var helt unødvendig å ta notater.

Björnsson kremtet og tok sats. – Grønland, sa han, – er kanskje verdens mest spennende område når det gjelder mineraler. Verdens største øy er et mineralrike, bokstavelig talt, men svært lite er kartlagt. Det uttrykket kan også tolkes bokstavelig – over store deler av Grønland er det aldri produsert et vanlig kart, langt mindre gjort geologiske undersøkelser.

Helt fra den første Grønlands-misjonær Hans Egede var man klar over mineralrikdommen, men bare tidvis har gruver vært drevet i kommersiell skala. Mest kjent er utvinningen av kryolitt, som ble brukt i aluminiumsproduksjon. Under krigen ble denne gruva på Grønland ansett som så strategisk viktig at de allierte opprettet en egen base for å forsvare virksomheten.

Gruven ble nedlagt på 60-tallet, og i mange år var det minimal gruveaktivitet på Grønland.

I 1991 fikk Grønland en ny gruelov, hvor hensikten var å tiltrekke seg utenlandske selskaper og kapital. De første årene var det store oljeselskaper som søkte og fikk konsesjoner for leting etter olje og gass, uten å lykkes. Først etter tusenårsskiftet begynte tradisjonelle gruveselskaper å fatte interesse. Sommeren 2004 åpnet norske Crew Gold Development Grønlands første gullgruve, som også var den første nye gruvevirksomhet i landet på over tretti år. Siden er det åpnet en stor gruve, Black Angel, for utvinning av bly og sink, og en ny interessant gruve er under planlegging i et område som heter Kvanefjeld. Den er spesielt interessant fordi prosjektet har mange likhetstrekk med vårt. Felles for alle disse nye gruveaktivitetene er at de befinner seg helt i syd, hvor det er brukbart klima og et visst befolkningsgrunnlag, og hvor det finnes geologiske data.

Björnsson la merke til at verten hadde rettet seg opp i stolen og fulgte våkent med. Han pekte på et kart over Grønland. – Sydspissen av Grønland ligger lenger syd enn de fleste er klar over, Kap Farvel ligger på høyde med Oslo Rådhus. Grunnen til at innlandet likevel er dekket av isbreer helt i syd, er den kalde polarstrømmen som kommer ned langs Grønlands østkyst. Som en omvendt Golfstrøm kjøler den ned kysten og gir et langt kaldere klima enn på den norske vestkysten eller på Island.

Björnsson flyttet deretter pekeren til Island og viste at øya ligger omtrent midt på den grønlandske østkyst, og at avstanden over Danmarksstredet tilsvarer bare et par timer med småfly. – Hele denne 2700 kilometer

lange østkysten er nesten ubebodd, ett av få unntak er bosetningen Tassilaq. De store fjord- og fjellområdene nord for Tassilaq er helt øde, og de fleste steder har det aldri vært et menneske. I kysttraktene her sikret en gruppe islendinger seg en rekke lisenser for leting og utvinning av mineraler i 2001, og stiftet selskapet Greenland Minerals i 2003. Hele veien har man hatt sterk støtte hos Bureau of Minerals and Petroleum, BMP, som er opprettet av det grønlandske hjemmestyre for å bidra til å utvikle gruveindustrien. De har bidratt med både personell og alle tilgjengelige data, og sågar med penger i en fase.

Den største ekspertisen var likevel våre egne geologer, som hadde sine egne teorier, understøttet av satellittfotos og BMP-data. Gjennom omfattende prøveboringer sist sommer og analyser av disse gjennom høsten og vinteren, kan vi i dag fastslå at minst en av våre lisenser inneholder 50 000 til 70 000 tonn av et meget interessant mineral.

Her gjorde Björnsson en kunstpause, og festet blikket på Anders Alme. – Og dette mineralet er uran.

Anders kvakk til ved ordet uran, slik Björnssons hensikt var. Han trykket frem til neste slide, og fortsatte. – Uran er et ganske vanlig forekommende grunnstoff, det er ikke så sjelden som man kanskje vil tro. Det er ikke gull, akkurat. Kiloprisen er 800 til 1000 norske kroner, men multipliser med 50 000 tonn, så blir det penger.

Anders hadde tallet i hodet før Björnsson hadde snakket ferdig. *50 milliarder*. Det måtte være høye utvinningskostnader, men likevel. Anders Alme hadde for alvor skiftet fra bakoverlent til fremoverlent.

Björnsson la merke til holdningsendringen, og gikk raskt videre.

- Uran brukes til atomformål, som vi alle vet, både militært og fredelig, men har også en pussig anvendelse som basis for radium. Det kreves tre tonn uran for å frembringe ett gram radium, så det finnes stoffer med høyere verdi enn gull, sa Björnsson og smilte.

- På verdensbasis produseres det årlig drøye 40 000 tonn uran, det meste i Canada, Australia og Kazakhstan. Vår forekomst er altså stor, men fordelt over en utvinningsperiode på 15 til 20 år vil det neppe påvirke markedsprisen. Nå er det slik at uran er et følsomt produkt, politisk sett, og danske myndigheter gir ikke uten videre tillatelse til utvinning av uran i seg selv. Hvis det derimot er et biprodukt av annen gruvevirksomhet, så har vi fått forsikringer om at de ikke har noen innvendinger.

Derfor er det med dobbel glede at våre geologer og prøveboringer har fastslått at hovedlisensen vår inneholder store mengder av det som med et samlebegrep kalles «de sjeldne jordmetallene», Rare Earth Elements. Det er til sammen 17 grunnstoffer. Jeg forventer ikke at du kjenner navnet på disse, da hadde de vel ikke vært så sjeldne, men du har kanskje hørt om Cerium, det minst sjeldne av dem. De første av disse metallene ble oppdaget i en gruve i svenske Ytterby tidlig på 1800-tallet, og var neppe til glede for stort flere enn noen få vitenskapsmenn, sa Björnsson og humret litt over sin egen ironi. Anders viftet ham utålmodig videre.

- Nå viser det seg i moderne tid at de ikke er så sjeldne som begrepet tilsier, Cerium er for eksempel

det 25. vanligste metall i jordskorpen. Men felles for disse metallene er at de var tilnærmet umulige å utvinne fra de mineralene hvor de forekommer. Først på 50- og 60-tallet fikk man separasjonsteknikker som kunne fremstille metallene i tilnærmet ren form. Derfor hadde man heller ingen anvendelse for dem.

Dette er i ferd med å forandres totalt. Flere av metallene er blitt små, men viktige elementer i høyteknologiske produkter som superledere, flatskjerm-tv, miniatyrmagneter og ulike katalysatorer, for å nevne noe. Det mest sjeldne, Dysprosium, som for øvrig er gresk for «utilgjengelig», er nå blitt en viktig komponent i produksjon av hybridmotorer i bilindustrien. Nesten all produksjon av disse sjeldne metallene skjer i dag i Kina, og det er en økende frykt for at stigende etterspørsel ikke kan dekkes. Prisøkningen har vært formidabel, noe som har ført til ville tilstander i enkelte kinesiske landsbyer, hvor amatørmessig utvinning av lokale forekomster har forgiftet grunnvannet.

- Det vi kan si, oppsummerte Björnsson, - er at Greenland Minerals sitter på en uvurderlig ressurs, med tilgang på metaller som nå er i ferd med å bli oppdaget i industriell sammenheng. Vi har gjort de undersøkelser og dokumentasjoner som er nødvendige for å fastslå hvordan en gruve skal bygges ut, og hva kapitalbehovet er. Avhengig av størrelsen på fase 1 i utbyggingen er kapitalbehovet mellom to og tre milliarder kroner. Vi har derimot ikke gjort matematikken når det gjelder budsjetter, prising av aksjene i en emisjon og andre finansielle forhold. Det er en av grunnene til at vi er her. Björnsson bukket litt stivt som avslutning, og satte seg.

Anders Alme lot det være stille noen sekunder mens han raskt analyserte situasjonen. Islendingene kunne sine saker, de var troverdige. Og et kapitalbehov på mellom to og tre milliarder var en virkelig storfisk. I tillegg var de såpass finansamatører at de ikke hadde peiling på pris, de hadde ikke gjort seg noen tanker om hva hele prosjektet var verd. Slike kunder var de virkelig sjeldne gullfuglene. Da kunne man gjøre en gigantisk emisjon til en svært gunstig kurs, vel å merke for investorene, og jobben var gjort på en ettermiddag. Noe helt annet var det dersom kunden var like profesjonell som Barentz, og skulle presse aksjekursen til det ytterste. Da var det en kamp å få plassert aksjene, ofte måtte man presse en fondsforvalter her og en storinvestor der for å få det til. Et firma som Barentz kunne gjøre det, ettersom investorene forstod at de fra tid til annen måtte ta imot noen tungsolgte aksjer, ellers ville de ikke få godbitene når de dukket opp.

Greenland Minerals kunne bli en slik godbit, en *trøffel*, som Anders Alme likte å kalle det. Mentalt var han allerede på vei inn til Fred Barentz med nyheten, og enset knapt at Björnsson mumlet noe om et problem.

Problemet var at Greenland Minerals ikke var helt gryteklar ennå, det gjenstod en del småting før man var klar til å presentere seg for investorene. Den siste geologiske undersøkelsen måtte slutføres, lisensene for inneværende år skulle betales, det var allerede langt på overtid. Selskapet tæret hardt på goodwillen hos grønlandske myndigheter, fordi man ikke betalte.

Anders Alme rynket pannen.

- Hvor mye penger er det snakk om?

- Fire-fem millioner kroner bør holde, mente Björnsson.

- Vi driver ikke med den type finansiering, det er rett og slett for smått. Anders Alme kunne høre hvor latterlig det fremstod, men det var ikke desto mindre sant.

- Skal dere få milliardoppdraget. må dere ordne småpengene også, ellers får vi finne noen andre.

Anders holdt på å si at de ville bli kastet ut alle steder de kunne ønske å få innpass, slik var den bransjen, men han holdt inne. Oppdraget var for fristende til ikke å finne en løsning. Sigurdsson avbrøt tankerekken.

- På Island kan vi virkelig noe om geologi, og vi mangler ikke risikovilje, det har vel den nære historie bevist. Men det finnes ikke en investeringskrone på øya, folk har mer enn nok med å overleve. Nasjonen står i bunnløs gjeld, bedriftene er enten konkurs eller snart konkurs, og hele befolkningen er lammet av en situasjon det tar to generasjoner å komme ut av. Island var et pyramidespill, hvor den siste idioten til slutt ble med. De som har hatt mulighet har flyktet fra øya. Nei, Island er det siste stedet i verden vi kan få finansiert de manglende millionene.

Anders var en smule forbløffet over ingeniørens finansielle veltalighet, selv hadde han mange ganger de foregående årene undret seg over hvor islendingene fikk kapitalen til sin ekspansjon fra. Det var neppe fra torskefiske. Ryktene gikk om at noen av de russiske oligarkene hadde brukt Island til å hvitvaske og rettferdiggjøre sine fortjenester. Han ble avbrutt av mer skjønn musikk fra Sigurdsson.

- De som kommer med de første millionene, skal få en svært gunstig pris på aksjene. Vi skjønner at vi må gjøre det attraktivt.

Anders var stille uvanlig lenge, om lag tjue sekunder. En tanke som hadde svirret som en flue rundt i rommet, hadde slått seg ned i den kreative delen av hjernen hans. Han innså ikke helt rekkevidden av den ennå, men fulgte teften sin.

- Greit, sa han ettertenksomt. - I løpet av en uke får dere svar på om vi kan gjøre dealen, kanskje raskere. Jeg må bare sjekke en del ting.

Han fulgte to tydelig opprømte islendinger helt ut til heisen, og avslo høflig en lunsjinvitasjon. Som aksjemegler hadde han sjelden forlatt aksjebordet mens børsen var åpen, men etter at han avanserte til de store transaksjonene i corporate-avdelingen, spiste han lunsj med kunder og potensielle kunder nesten hver dag. Men denne fisken var allerede halt i land, nå måtte han ta en telefon.

Inne på kontoret konstaterte han at havnebassenget lå glitrende og øde igjen. Han sjekket nettet og ble litt irritert over at nettavisene ennå ikke hadde snappet opp saken, før han tok opp mobilen. En lang stund ble han sittende og veie for og imot, så slo han nummeret.

Den telefonsamtalen skulle han tenke mye på i resten av sitt liv.